

Kadernota 2019

Gemeente Oirschot



Een boodschap vooraf: evenwicht tussen ambities en middelen, nu en later...

1.	Inleiding / Managementsamenvatting	5
2.	De financiële positie van Oirschot	6
2.A	<i>Exploitatieresultaat</i>	
2.A1	Uitkomsten Begroting 2018-2021 als vertrekpunt voor opstellen begroting	6
2.A2	Financiële ruimte 2019-2021	7
2.A3	Nog in te vullen taakstellingen	8
2.B	<i>Financiële positie</i>	8
2.B1	Jaarrekening 2017	8
2.B2	Reservepositie	8
2.C	<i>Specifieke onderwerpen voor gemeente Oirschot</i>	9
2.C1	Majeure afwijkingen	9
2.C2	Investeringsplan 2019-2022	9
2.C3	Nieuwe programma indeling met ingang van begroting 2019	10
3.	Technische uitgangspunten	11
3.1	Algemene uitkering uit het Gemeentefonds	11
3.2	Ontwikkeling van de lokale lasten	11
3.3	Prijsstijging (inflatie)	11
3.4	Loonstijging	13
3.5	Rente	13
3.6	Aantal inwoners en woonruimte	13
3.7	Post onvoorzien	14
3.8	Begrotingscirculaire 2018	14
3.9	Kengetallen	14
3.10	Risicoparagraaf	15
3.11	Doorbelasting kosten derden	15
Bijlagen:		blz.
1	Tabel financiële ontwikkelingen Koersdocument	18
2	Majeure afwijkingen 2018	19
3	Investerings 2019-2022	22
4	Gevolgen maartcirculaire 2018 algemene uitkering	25

Een financieel gezonde gemeente, met evenwicht tussen ambities en middelen, nu en later...

Ons college biedt u met plezier deze Kadernota 2019 aan. Echter, uit de cijfers blijkt dat de positieve meerjarige saldi, zoals die na de raad van januari konden worden opgemaakt, zijn verbleekt. Het zijn de financiële consequenties van beleid en de uitvoering van dat beleid, waar we voor staan. Die dynamiek hoeft niet te verbazen. Oirschot is een gemeente in beweging, gesitueerd in een dynamische regio, met volop kansen en ontwikkelingen.

Oirschot is een financieel gezonde Gemeente, maar onze middelen om vorm en inhoud te geven aan deze kansen en ontwikkelingen, zijn beperkt. U bent zich daar als raad van bewust. Het is immers niet voor niets, dat u als ambitie in uw Beleidsprogramma 2018-2022 heeft opgenomen, dat we **'Een financieel gezonde gemeente, met evenwicht tussen ambities en middelen, nu en later'** willen zijn.

Wij willen als college samen met u, aan het begin van de nieuwe bestuursperiode, duidelijke verwachtingen naar elkaar uitspreken. We hebben afgesproken om aan de voorkant van elk van de dertig ambities uit het Beleidsprogramma 2018-2022 de kaders op te halen. Daarbij benadrukken we dat juist ons collectief bewustzijn van de financiële kaders van het beleidsprogramma voorop moet staan. De jaarrekening 2017 laat zien dat dat onze structurele exploitatieruimte negatief is, mede als gevolg van de kostenontwikkeling in het sociaal domein en met name de jeugdzorg. Het is nodig om hier meer grip op te krijgen, om ruimte te scheppen voor andere ambities. We zullen u, nu we meer ervaring krijgen met de implementatie van de decentralisaties, een plan aanbieden om meer grip te krijgen op de begroting van het sociale domein. Dit zal een forse opgave zijn, omdat bij het toewijzen van zorg, zoals u weet, ook andere partijen sturen.

Ons college en uw raad komen de komende periode samen voor grote financiële opgaven te staan. Deze opgave is nog lastiger, wanneer we het saldo van het jaar 2019 in rode cijfers moeten schrijven. Het is daarom belangrijk de komende maanden met elkaar te bezien hoe we structureel positieve meerjarensaldi bereiken. We vragen u daarom om tussen de Kadernota en de behandeling van de Begroting 2019 samen de ruimte voor de financiering van het beleidsprogramma te bespreken. Zo kunnen we met de begroting 2019 en (uiterlijk in het voorjaar 2019) via wijzigingen op die begroting de financiële ruimte creëren en vastleggen.

In dat licht is het goed om nu te beseffen, dat voor het Beleidsprogramma 2018-2022 slechts beperkt middelen (zoals geld, capaciteit, tijd) voorhanden zijn. Naast de mogelijkheid om in juni via de herschikking van reserves en voorzieningen incidenteel middelen beschikbaar te stellen, kan uw raad putten uit reserves (zoals het Volkshuisvestingsfonds) en andere bronnen: zo is in de bestaande reserves al € 500.000 euro gereserveerd (onderdeel VTE 2017-2020) voor vrijkomende agrarische bebouwing. De grootste opgave zal echter bestaan uit het vrijspelen van structurele middelen, om in het beleidsprogramma te investeren, volgens het beginsel van 'nieuw voor oud'. Dat vraagt om keuzes, om focus.

Uw raad heeft er voor gekozen om bij investeringen duurzaamheid en het lange-termijnperspectief centraal te stellen. Zo bezien is het Beleidsprogramma 2018-2022 een belangrijke stap op een pad, dat verder leidt dan 2022. Veel van de ambities hebben een horizon, die verder ligt dan dat jaar. We moeten dat ons, elke keer wanneer we over het beleidsprogramma spreken, terdege beseffen. We zien uit naar een vruchtbare bestuursperiode!

1. Inleiding / Managementsamenvatting

In de Financiële verordening van de gemeente Oirschot staat dat de raad jaarlijks voor 1 juli een Kadernota vaststelt. De Kadernota brengt de belangrijkste ontwikkelingen in kaart en laat zien wat de huidige financiële positie is. Daarmee is deze nota de basis voor de begroting.

In een reguliere Kadernota brengen we voor de volgende bestuursperiode in beeld wat de wensen en ambities zijn en welke financiële ruimte we hiervoor hebben. De gemeenteraad kan daar dan mee aan de slag.

Door de raadsverkiezingen van 21 maart 2018 is de Kadernota 2019 inhoudelijk anders dan een reguliere Kadernota. In de raadsvergadering van 15 mei 2018 is het rapport Beleidsprogramma en samenwerkingsafspraken vastgesteld. De komende maanden wordt dit concreet vertaald in een Uitvoeringsprogramma. Voor het vrijmaken van de benodigde incidentele middelen doen we voorstellen in de nota Reserves en voorzieningen 2018. De besluitvorming over beide zaken wachten we af. Daarom is deze Kadernota beleidsarm en beperken we het financieel perspectief tot de verplichte en onvermijdbare kosten inclusief enkele keuzes en ombuigingen.

In tabel 2 op blz. 5 van de Kadernota 2019 hebben we het financieel perspectief geschetst op basis van de verplichte en onvermijdbare ontwikkelingen. Hieruit bleek al snel dat, zonder keuzes en/of ombuigingen, het meerjarenperspectief negatief is.

Hoofdoorzaken van de afwijking t.o.v. de positieve saldi uit de huidige meerjarenbegroting 2018-2021 zijn:

- De hogere onderhoudskosten van de sportcomplexen;
- De hogere programmakosten van de ISD o.b.v. de 1^e Marap 2018;
- De hogere kosten voor de verbonden partijen;
- De hogere kosten voor ambtelijke en bestuurlijke formatie;
- De fors hogere kosten voor Jeugd op basis van de afrekening 2017

Hierop hebben we bezien op welke onderdelen uit de tabel keuzes gemaakt kunnen worden en/of ombuigingen van beleid mogelijk zijn. In de toelichting bij de tabel hebben we op een viertal onderdelen aangegeven welke keuzes/ombuigingen mogelijk zijn en welke we nu al voorstellen. Het resultaat hiervan is dat inclusief deze keuzes/ombuigingen het financieel perspectief voor 2019 nog negatief is en de meerjarenbegroting 2020-2022 positief is. Voorwaarde om dit positieve resultaat te bereiken is dat de ombuigingen gerealiseerd worden.

Uitgangspunt blijft dat de begroting structureel sluitend is vanaf 2019. Het college komt bij de uitwerking van de conceptbegroting 2019-2022 met voorstellen hoe we dit kunnen bereiken.

Zoals in tabel 2 op blz. 5 aangegeven is de uitkomst van de binnenkort te verwachten meicirculaire pro memorie aangegeven. We streven ernaar om de uitkomsten van de meicirculaire 2018 nog voor 19 juni 2018 met u te communiceren, zodat deze betrokken kunnen worden bij de beraadslagingen over de Kadernota.

De komende maanden werken we samen met uw raad aan de uitwerking van de Kadernota 2019. Insteek hierbij is dat fundamenteel naar alle posten van de begroting wordt gekeken. Dit moet leiden tot concrete voorstellen tot besparingen. In dat proces bezien we samen met de raad ook in hoeverre we oud beleid kunnen inruilen voor nieuw beleid.

Een structureel sluitende begroting is een voorwaarde voor repressief toezicht door de provincie. Uitgangspunt is dat het begrotingsjaar 2019 structureel sluitend is. Lukt het niet voor 2019 dan moet het laatste jaar van de meerjarenbegroting (in dit geval 2022) structureel sluitend zijn. Dit betekent wel dat de financiële positie van de gemeente (de algemene reserve) toereikend moet zijn om de tekorten uit de eerste 3 jaren (2019 t/m 2021) op te vangen.

2. De financiële positie van Oirschot

In dit hoofdstuk lichten we de financiële uitgangspositie van de gemeente Oirschot nader toe. Deze financiële positie is een belangrijk kader voor het opstellen van de begroting. In de volgende paragrafen lichten we verschillende financiële onderwerpen toe die van belang zijn bij het opstellen van de conceptbegroting 2019-2022. Bij een aantal van deze onderwerpen stellen we kaders voor.

2.A **Exploitatieresultaat**

2.A1 *Uitkomsten Begroting 2018-2021 als vertrekpunt voor opstellen begroting 2019-2022*

Het vertrekpunt bij het opstellen van de begroting 2019-2022 zijn de exploitatie saldi van de begroting 2018-2021. De exploitatiesaldi ontstaan door structurele en incidentele baten en lasten. Belangrijker dan de exploitatiesaldi zijn de structurele saldi, zodat zichtbaar is dat de structurele uitgaven gedekt worden door structurele inkomsten. In het kader van het begrotingstoezicht beoordeelt de provincie of de begroting ook structureel in evenwicht is. De huidige begroting 2018 is in het kader van het begrotingstoezicht door de provincie als structureel sluitend beoordeeld.

In onderstaande tabel 1 (Saldi start Kadernota 2019) hebben we voor u, als vertrekpunt bij het opstellen van de Kadernota 2019 zowel de exploitatie saldi (o.b.v. structurele én incidentele lasten en baten) als de structurele saldi weergegeven. We hebben hierin de besluiten, die na vaststelling van de begroting zijn genomen, verwerkt (tot en met de raad van februari 2018). In het gepresenteerde Koersdocument zijn deze structurele saldi ook vermeld.

Tabel 1. Saldi start Kadernota 2019	Programmabegroting 2018 -2021				
	2018	2019	2020	2021	2022
Exploitatiesaldo bij start opstellen Kadernota 2019	-218.000	-413.000	-641.000	-754.000	-917.000
	voordelig	voordelig	voordelig	voordelig	voordelig
Structureel saldo bij start opstellen Kadernota 2019	-145.000	-346.000	-603.000	-716.000	-879.000
	voordelig	voordelig	voordelig	voordelig	voordelig

Uit deze tabel blijkt dat we als vertrekpunt een structureel sluitende begroting hebben. Het uitgangspunt van het college blijft een structureel sluitende begroting 2019-2022. Het college stelt voor dit uitgangspunt als kader op te nemen. Zoals eerder aangegeven is duidelijk dat zonder keuzes geen structureel sluitende begroting mogelijk is. De komende maanden werken we samen met uw raad aan de uitwerking hiervan. Insteek hierbij is dat fundamenteel naar alle posten van de begroting wordt gekeken. Dit moet leiden tot concrete voorstellen tot besparingen. In dat proces bezien we samen met de raad ook in hoeverre we oud beleid kunnen inruilen voor nieuw beleid.

Voorstel kader structureel sluitende begroting:

We stellen een structureel sluitende begroting 2019 en meerjarenbegroting 2020-2022 op.

2.A2 Financiële ruimte 2019-2021

Om u inzicht te geven in de financiële ruimte in de komende jaren hebben we de verwachte financiële ontwikkelingen gepresenteerd bij de behandeling van het Koersdocument. De betreffende tabel hierbij hebben we in de bijlagen opgenomen (bijlage 1).

Zoals in de managementsamenvatting aangegeven is deze Kadernota beleidsarm. We beperken het financieel perspectief uitgaande van de huidige structurele saldi tot de verplichte en onvermijdbare kosten inclusief enkele keuzes en ombuigingen. De uitwerking van het Beleidsprogramma moet nog plaatsvinden. Voor zover er (eventueel) ook structurele kosten uit voortvloeien moeten deze binnen de huidige begroting gedekt worden. In onderstaand financieel perspectief van tabel 2 is hier geen rekening mee gehouden.

Nr.		Expl. saldo	Indicatie structurele kosten					Indicatie incidentele kosten Uitgangspunt is dat hier de reserves voor worden ingezet					
			2018	2019	2020	2021	2022	2019	2020	2021	2022		
A	SALDO BEGROTING 2019-2022												
	Structureel saldo (stand na raad januari 2018)	S	-217.000	-346.000	-603.000	-716.000	-879.000						
			positief	positief	positief	positief	positief						
	Nog niet in (meerjaren)begroting verwerkt:												
	Aanbestedingsvoordeel LEV (nog niet verwerkt in huidige begroting)	S	-27.000	-100.000	-100.000	-100.000	-100.000						
	Saldo inclusief nog te verwerken aanbestedingsvoordeel LEV.	S	-244.000	-446.000	-703.000	-816.000	-979.000						
		S	positief	positief	positief	positief	positief						
B	INVENTARISATIE FINANCIËLE ONTWIKKELINGEN 2018-2022												
B1	Onvermijdelijk (met op onderdelen keuzemogelijkheden)												
1a	Hogere onderhoudskosten sportcomplex Moorland naar niveau C (o.b.v. situatie na herinrichting) *	S			49.000	49.000	49.000						
1b	Algemene uitkering (meicirculaire 2018 incl. gevolgen BCF en overheveling decentralisaties)	S	pm	pm	pm	pm	pm						
1c	Hogere personele kosten ivm 2,7% stijging ipv 2%	S	0	46.000	92.000	138.000	184.000						
1d	Programmakosten en bijdrage co-financiering Bereikbaarheidsakkoord 2019-2030	S	0	49.000	49.000	49.000	49.000						
1e	Hogere kapitaallasten investeringsplan 2019-2022	S	12.000	25.000	33.000	44.000	32.000						
1f	1e Marap ISD 2018 (inclusief oplossing kosten jeugd naar structureel € 2M) *	S	252.000	162.000	141.000	80.000	80.000						
1g	Meerkosten jeugd o.b.v. afrekening 2017 *	S	444.000	0	0	0	0						
1h	Verwachte gevolgen bestuursakkoord o.b.v. maartcirculaire 2018 algemene uitkering	S	179.000	-227.000	-330.000	-235.000	-340.000						
1i	Boekwinst verkoop Groot Bijstervelt	I	-280.000										
1j	Verbonden partijen *	S	143.000	327.000	331.000	298.000	253.000						
1k	Te ontvangen subsidieafrekening Idop Spoordonk	I	-355.000										
1l	Bijdrage aan Enck voor integraal onderzoek naar toekomstbestendige exploitatie	I	30.000										
1m	Idem, voorstel dekking t.l.v. algemene reserve	I	-30.000										
1n	Bijdrage Rijkswaterstaat t.b.v. VR's Erica	I	-35.000										
1o	Lagere bezuiniging formatie wethouders ivm 3 full-time wethouders	S	35.000	71.000	73.000	74.000	75.000						
1p	0,5 fte uitbreiding formatie Bestuurlijke toekomst (zie raadsbesluit 21-11-2017) *	S	0	38.000	38.000	38.000	38.000						
1q	1,5 fte uitbreiding formatie erfgoedbeleid (zie raadsbesluit 30-1-2018) *	S	0	113.000	113.000	113.000	113.000						
1r	Omgevingswet. Indicatie kosten vanuit VNG-monitor	I / S					pm	pm	pm	pm	pm		
1s	Pensioenverplichtingen n.a.v. nieuwe college B&W	I	pm										
	<i>Subtotaal onvermijdelijke lasten (met op onderdelen keuzemogelijkheden)</i>		395.000	604.000	589.000	648.000	533.000	0	0	0	0	0	0
	Financieel perspectief na onvermijdelijke lasten (met op onderdelen keuzemogelijkheden)		151.000	158.000	-114.000	-168.000	-446.000	0	0	0	0	0	0
			negatief	negatief	positief	positief	positief						
B2	Majeure toekomstige ontwikkelingen												
2a	Leefbaar houden van wijken en dorpen	I								1.000.000			
2b	Versterken identiteit en economische kracht van het centrum**	I								3.000.000			
2c	Transitie buitengebied	I								2.000.000			
2d	Transitie naar duurzame energie	I								1.000.000			
	subtotaal B2									7.000.000			

Toelichting bij tabel (*)

We lichten enkele posten nader toe, omdat hier keuzemogelijkheden liggen voor de raad. Afhankelijk van de te maken keuzes en de invulling ervan wijzigt het financieel perspectief

1a Moorland: Voor sportcomplex Moorland hebben we de hogere onderhoudskosten naar niveau C opgenomen. Voor de andere sportcomplexen zijn eventuele meerkosten niet opgenomen, hier komen we bij uw raad later nog op terug.

1f Jeugd: Naar aanleiding van de verwachte meerkosten Jeugd hebben we de raming bij de 1e Marap ISD 2018 verhoogd naar structureel € 2 miljoen (de 1e Marap ISD 2018 verwerken we in de Burap 2018).

1g Jeugd: In de raadsinformatiebrief van 29 mei 2018 hebben we u geïnformeerd over de werkelijke kosten 2017 voor Jeugd (€ 2,6 miljoen waarvan € 156.000 voor voorgaande jaren). Omdat we de meerkosten niet automatisch willen bijramen komen we met een plan van aanpak hoe we dit structureel kunnen opvangen binnen de totale begroting van het sociale domein. Omdat het niet reëel is te denken dat dit al in 2018 lukt nemen we de meerkosten uit de afrekening (netto € 444.000) incidenteel voor 2018 op.

1j Verbonden partijen: Het college vindt het niet acceptabel dat deze kosten (met uitzondering van indexering) jaarlijks blijven stijgen en komt met een voorstel hoe we hier in de toekomst mee omgaan. Omdat uitgaven voor verbonden partijen op basis van de gemeentewet verplichte uitgaven zijn nemen we de bedragen van de conceptbegroting over in deze tabel

1p/1q Uitbreiding formatie: Voor de taakvelden Bestuurlijke toekomst en Erfgoedbeleid zijn raadsbesluiten genomen voor uitbreiding van de formatie (met resp. 0,5 en 1,5 fte). Gezien het financieel perspectief en de ambities uit het Beleidsprogramma kunnen hier nog keuzes in worden gemaakt.

2.A3 *Nog in te vullen taakstellingen*

Zoals bekend hebben we in de meerjarenbegroting rekening gehouden met een structurele bezuiniging op de formatie van de wethouders van 1 fte op een totale huidige formatie van 3,25 fte, ingevuld door 4 wethouders. Op 15 mei 2018 is het nieuwe college geïnstalleerd. Het nieuwe college bestaat uit 3 fulltime wethouders. Dit betekent dat de bezuiniging slechts gedeeltelijk wordt ingevuld (0,25 fte) en een bedrag van ruim € 70.000 structureel moet worden bijgeraamd. Deze aanpassing hebben we meegenomen in de tabel 2 (Financieel perspectief 2018-2022).

2.B *Financiële positie*

2.B1 *Jaarrekening 2017*

Op het moment van opstellen van deze Kadernota is de jaarrekening 2017 nagenoeg afgerond. De jaarrekening 2017 wordt in de raadsvergadering van 19 juni 2018 behandeld.

2.B2 *Reservepositie*

In de volgende tabel (tabel 3. Actuele stand van de reserves en voorzieningen) geven we de actuele stand van de reserves en voorzieningen weer o.b.v. de concept jaarrekening 2017 (vóór accountantscontrole en vóór verwerking Sociaal Domein).

<i>Tabel 3. Actuele stand van reserves en voorzieningen (saldo's per 31 december)</i>						
	Rekening	Begroting	Begroting	Begroting	Begroting	Begroting
	2017	2018	2019	2020	2021	2022
1. Algemene reserves						
Algemene reserve	4.832.865	2.702.135	2.483.411	2.404.920	2.421.355	2.418.855
Reserve weerstandsvermogen en risicobeheersing	3.500.000	2.732.210	2.732.210	2.732.210	2.732.210	2.732.210
Sub-totaal 1	8.332.865	5.434.345	5.215.621	5.137.130	5.153.565	5.151.065
2. Bestemmingsreserves						
Algemene dienst	18.873.145	13.748.128	13.361.658	13.082.450	12.686.752	13.060.306
Grondexploitatie	6.229.132	6.220.817	6.821.419	6.886.755	6.886.755	6.886.755
Sub-totaal 2	25.102.277	19.968.945	20.183.078	19.969.205	19.573.507	19.947.061
3. Voorzieningen						
Algemene dienst	5.660.079	5.111.718	5.542.505	5.011.259	5.811.396	6.910.488
Grondexploitatie	551.175	0	0	0	0	0
Sub-totaal 3	6.211.254	5.111.718	5.542.505	5.011.259	5.811.396	6.910.488
Totaal-generaal	39.646.396	30.515.008	30.941.204	30.117.594	30.538.468	32.008.614

Zoals uit tabel 3 blijkt heeft Oirschot een forse reservepositie. Iedere 4 jaar stellen we het beleid omtrent reserves en voorzieningen opnieuw vast in de nota Reserves en voorzieningen. De nota Reserves en voorzieningen 2018 wordt behandeld in de raadsvergadering van 19 juni 2018. De vastgestelde nota Reserves en voorzieningen verwerken we in de begroting 2019.

2.C Specifieke onderwerpen voor gemeente Oirschot

2.C1 Majeure afwijkingen 2018

In de Financiële verordening 2017 (raad 24 oktober 2017) is afgesproken dat het college jaarlijks minimaal één tussentijdse rapportage aan de raad voorlegt. In de werkgroep Planning en Control is vervolgens afgesproken dat we in 2018 één rapportage opstellen, met name vanwege de gemeenteraadsverkiezingen. Hierbij is afgesproken dat we u bij de Kadernota 2019 informeren over eventuele majeure afwijkingen (posten groter dan € 25.000) over het lopende begrotingsjaar 2018, zodat u dit kunt betrekken bij de behandeling van de Kadernota. Op bijlage 2 (Majeure afwijkingen 2018) hebben we een overzicht opgenomen met een specificatie van deze afwijkingen. Voor zover deze afwijkingen een structureel karakter hebben en dus doorwerken naar de volgende begrotingsjaren (2019 e.v.) hebben we dit in totaliteit opgenomen in bijlage 2 (Financieel perspectief 2018-2022). De conclusie uit bijlage 2 (tabel 8 blz. 15) is dat de beïnvloeding voor 2018 naar verwachting € 383.000 nadelig is waarbij we ervan uitgaan dat voor één post de algemene reserve wordt ingezet. In de Burap van september 2018 nemen we dit mee. Zoals uit de tabel uit bijlage 2 blijkt werken een aantal van de afwijkingen voor 2018 door naar volgende jaren. De beïnvloeding van het begrotingsjaar 2019 hiervan is € 333.000 nadelig en loopt terug tot € 68.000 nadelig in 2022.

2.C2 Investeringsplan 2019-2022

In de financiële verordening 2017 hebben we opgenomen dat de investeringen worden geautoriseerd bij de begroting tenzij de raad bij de begrotingsbehandeling aangeeft van welke investeringen hij een afzonderlijk raadsvoorstel voor autorisatie van het investeringskrediet wil ontvangen. De raads werkgroep planning & control heeft aangegeven dat de raad voldoende informatie nodig heeft om bij de Kadernota keuzes te kunnen maken uit de nieuwe investeringen. Het gaat daarbij om de relevante informatie op hoofdlijnen. Op deze wijze kan de raad bij de Kadernota keuzes maken (één afweegmoment). Het overzicht van de voorgenomen investeringen hebben we opgenomen op bijlage 3.

Uit een vergelijk met het investeringsplan uit de vorige begroting trekken we de volgende conclusies:

- In grote lijnen is het overzicht qua investeringen hetzelfde;
- Nieuw is de investering voor reconstructie N395 van netto € 1.050.000 (nr. 11 uit het overzicht op bijlage 3);
- De eerder geraamde subsidie op de investering van Leefbaarheid Hart van Middelbeers (nr. 7) is vervallen en het bedrag is verhoogd (van € 500.000 naar € 1.415.000);
- De investering voor Verbindingsweg Kempenweg-Eindhovensedijk (nr. 8) is verhoogd van € 2.9 miljoen naar € 3,5 miljoen (met handhaving van de 50% geraamde subsidie);
- De kapitaallasten uit het investeringsplan zijn ten opzichte van de vorige begroting op jaarbasis beperkt hoger (€ 25.000 meer voor 2019 oplopend tot € 32.000 in 2022).

2C3. Nieuwe programma indeling met ingang van begroting 2019

In de raadsinformatiebrief van 27 maart 2018 hebben we u geïnformeerd over de nieuwe programma indeling vanaf het begrotingsjaar 2019. Voorgesteld wordt om te werken met 5 programma's.

Voorstel kader nieuwe programma indeling:

Vanaf het begrotingsjaar 2019 gaan we voor de programma indeling uit van de volgende 5 programma's:

Programma 1. Sociale leefomgeving

Programma 2. Ondernemen

Programma 3. Ruimtelijke leefomgeving

Programma 4. Beheer openbare ruimte

Programma 5. Bestuur en dienstverlening

3. **Technische uitgangspunten**

De technische uitgangspunten hebben betrekking op de te hanteren percentages voor rente en loon- en prijsstijging, de ontwikkeling van de lokale lasten e.d.. Voor de uitwerking van de begroting is het van belang dat deze vooraf worden vastgesteld. We lichten ze in dit hoofdstuk nader toe, met per onderdeel een concreet voorstel.

3.1 **Algemene uitkering uit het Gemeentefonds**

De laatste circulaire van de algemene uitkering die in de begroting 2018-2021 is verwerkt is de decembercirculaire 2017. De volgende reguliere circulaire volgt in mei 2018.

Het kabinet heeft een extra circulaire in maart 2018 uitgebracht waarin op hoofdlijnen is aangegeven wat de financiële gevolgen van het Regeerakkoord en de programmastart van het interbestuurlijk programma (IBP) zijn.

In bijlage 4 gaan we hier nader op in. Onze conclusie is dat we in de meicirculaire 2018 voor dit onderdeel naar verwachting mogen rekenen op een structureel hogere algemene uitkering van € 3 ton (zie onderstaande tabel 4).

2018	2019	2020	2021	2022
179.000	-227.000	-330.000	-235.000	-340.000
nadelig	voordelig	voordelig	voordelig	voordelig

De verwachte hogere algemene uitkering hebben we meegenomen in de tabel 2 (Financieel perspectief 2018-2022) onder punt 2a in totaal en gespecificeerd in bijlage 2 (Majeure afwijkingen 2018).

De verdere uitwerking ervan volgt bij de doorrekening van de meicirculaire 2018. De uitkomsten van de meicirculaire 2018 zijn echter pas bekend nadat de Kadernota 2019 is opgesteld. Omdat de Kadernota 2019 in de raad van 19 juni 2018 wordt behandeld streven we ernaar om de uitkomsten van de meicirculaire 2018 nog voor 19 juni 2018 met u te communiceren, zodat deze betrokken kunnen worden bij de beraadslagingen over de Kadernota. Vervolgens nemen we deze uitkomsten mee bij het opstellen van de begroting 2019.

3.2 **Ontwikkeling van de lokale lasten**

Voor de ontwikkeling van de gemeentelijke belastingen stellen we, conform huidig beleid, het volgende kader voor:

Voorstel kader gemeentelijke belastingen:

We hanteren voor de gemeentelijke belastingen als uitgangspunten:

- afvalstoffenheffing en rioolheffing zijn 100% kostendekkend met als uitgangspunt dat de tarieven jaarlijks niet meer dan 1,75% stijgen;
- ozb, toeristenbelasting, forensenbelasting en leges krijgen een jaarlijkse verhoging van 1,75% (bestaand beleid).
- De tarieven voor de reclamebelasting blijven ongewijzigd met uitzondering van de gevolgen van hertaxaties.

3.3 **Prijsstijging (inflatie)**

Reguliere budgetten begroting

In de begrotingscirculaire van de provincie (m.b.t. het begrotingstoezicht) staat dat de gemeente in het kader van het reëel opstellen van de ramingen rekening houdt met een mutatie van de prijsontwikkeling van ten minste het in de

gehanteerde circulaire genoemde Bruto Binnenlands Product (BBP). Wanneer we een afwijkend percentage toepassen moet dit in de programmabegroting beargumenteerd zijn. Wij baseren ons echter op de prijsontwikkeling van het BBP.

In de (meerjaren)begroting 2018-2020 is rekening gehouden met een inflatie van 1,4% voor 2018 (en 1,7% voor 2019, 1,6% voor 2020 en 1,7% voor 2021 per jaar) gebaseerd op de prijsontwikkeling van het BBP uit de september-circulaire 2017. Op basis van de maartcirculaire 2018 concluderen we dat we in de begroting 2019-2022 rekening moeten houden met een hogere prijsontwikkeling a.g.v. de ontwikkeling van het BBP. We verwachten deze hogere kosten te kunnen dekken uit de toename van de algemene uitkering (hier ontvangen we compensatie voor). Bij de globale doorrekening van de maartcirculaire hebben met deze compensatie rekening gehouden op basis van de nu bekende informatie. Bij de doorrekening van de komende meicirculaire 2018 moet blijken of dit ook zo is.

De raming voor prijsstijging verwerken we als een stelpost die we per programma opnemen. Uitgangspunt blijft dat prijsstijgingen worden opgevangen binnen de budgetten. Pas als dit aantoonbaar niet mogelijk is, dan kan vanuit de stelpost worden bijgesprongen.

Voorstel kader prijsstijging reguliere budgetten begroting:

We volgen voor de jaarlijkse prijsindex de verwachte prijsstijgingen van het BBP uit de meicirculaire 2018 en ramen de uitkomsten hiervan per programma op een specifieke stelpost voor 2019-2022

Kosten verbonden partijen

We constateren een stijgende lijn in de kosten voor de verbonden partijen. We vinden dit, uitgezonderd de jaarlijkse indexering voor loon- en prijsstijging, een onacceptabele ontwikkeling. Dit betekent dat we nader bezien hoe we hier in de toekomst mee omgaan om te bereiken dat deze niet verder stijgen

Voorstel kader kostenstijging verbonden partijen:

Het college komt met voorstellen om te komen tot een nullijn voor de kosten van verbonden partijen (indexering uitgezonderd)

Meerjarige indexering bijdrage verbonden partijen

In onze (meerjaren)begroting nemen we de bijdragen aan de verbonden partijen zoals deze zijn opgenomen in de afzonderlijke begrotingen van de betreffende verbonden partij één op één over (uitgaven voor verbonden partijen zijn op basis van de Gemeentewet verplichte uitgaven). De GRSK, de GGD, de ODZOB, de VRBZO en de MRE houden in hun begrotingen alleen voor het 1^e jaar (2019) rekening met een verhoging voor loon-en prijsstijging en houden de meerjarenbegroting (2020-2022) constant.

Dit betekent dat deze partijen in hun begroting geen rekening houden met toekomstige kostenstijgingen. Vanaf begroting 2018 hebben we voor loon- en prijsstijgingen meerjarig een stelpost opgenomen.

In onze begroting 2019-2022 houden wij rekening met loon- en prijsstijgingen voor de jaren 2020 e.v. We baseren ons op de percentages uit de Kadernota 2019 van de (grotere) verbonden partijen. Voor de jaren 2020 en verder passen we de index toe die ook voor het jaar 2019 wordt gehanteerd. De uitkomsten van deze berekening nemen we in de komende meerjarenbegroting mee op een specifieke stelpost per programma voor kostenstijgingen bij de verbonden partijen.

Net als bij de prijsstijging van de reguliere budgetten uit de begroting (zie hiervoor onder 3.3 op blz. 8) verwachten we deze hogere kosten ook te kunnen dekken uit de toename van de algemene uitkering (hier ontvangen we compensatie voor). Bij de doorrekening van de komende meicirculaire 2018 moet blijken of dit ook zo is.

Voorstel kader kostenstijging bijdragen verbonden partijen:

We nemen in de meerjarenbegroting een stelpost op voor kostenstijgingen bij de verbonden partijen GRSK, GGD, ODZOB, VRBZO en MRE. Voor de jaren 2020 t/m 2022 passen we jaarlijks de index toe die ook voor het jaar 2019 wordt gehanteerd en ramen de uitkomst van de berekening op een specifieke stelpost per programma voor kostenstijgingen bij de verbonden partijen.

3.4 *Loonstijging*

Voor de ramingen van de salarissen van het ambtelijke personeel vormen de cao-afspraken het uitgangspunt. In de (meerjaren)begroting 2018-2021 is op basis van de laatst bekende cao rekening gehouden met een jaarlijkse loonstijging van 2%.

Op dit moment is de verwachting dat we voor de jaren 2019-2022 rekening moeten houden met een jaarlijkse stijging van 2,7%. Het verschil is opgenomen in tabel 2 op blz.5 (Financieel perspectief 2018-2022).

Voorstel kader loonstijging:

We hanteren een jaarlijkse loonindex van 2,7%.

3.5 *Rente*

De te hanteren rentepercentage moet worden berekend op basis van de werkelijk betaalde rente. Voor de Grondexploitatie geldt een afwijkende berekeningswijze van het rentepercentage. Voor de begroting 2018 gelden voor de toerekening van rente de volgende percentages:

- Voor reeds gerealiseerde investeringen, afval en riolering 1,534%
- Voor nieuwe investeringen 1,534%
- Voor de Grondexploitatie 1,502%

Voor de begroting 2019-2022 zien we geen redenen om aan te nemen dat deze percentages fors anders zullen zijn. De werkelijk te hanteren percentages kunnen pas berekend worden bij het uitwerken van de begroting 2019-2022. Daarom stellen we voor voorlopig uit te gaan van het volgende kader.

Voorstel kader rente:

We hanteren een jaarlijkse rente van 1,534% voor nieuwe investeringen, voor bestaande investeringen en voor de onderdelen afval en riolering en 1,502% voor de investeringen binnen de grondexploitatie

3.6 *Aantal inwoners en woonruimten*

Voor een aantal ramingen (onder andere voor de algemene uitkering) is de ontwikkeling van het aantal inwoners en woonruimten van belang. Het aantal te bouwen woningen is gebaseerd op (een voorzichtige inschatting van) de te bouwen woningen volgens het woningbouwprogramma. Voor de ontwikkeling van het aantal inwoners gaan we, op basis van de ervaringen in de afgelopen jaren, uit van een stijging van het aantal inwoners met netto 0,83 per gereedgekomen woning/woonruimte per jaar. De stijging is beperkt omdat het veelal om interne verhuizingen binnen de

gemeente gaat. In onderstaande tabel 5 zijn de aantallen opgenomen waarmee we in de begroting 2019-2022 rekening houden.

Peildatum	Aantal inwoners	Aantal woonruimten
1-1-2018	18.558	7.728
1-1-2019	18.624	7.807
1-1-2020	18.762	7.974
1-1-2021	18.862	8.094
1-1-2022	18.989	8.247

3.7 Post onvoorzien

De post voor onvoorziene uitgaven maakt deel uit van het programmaplan. Deze post voor onvoorziene uitgaven kan worden begroot voor de totale begroting of per programma. In Oirschot kiezen wij voor de eerste optie.

De omvang van de post onvoorziene uitgaven is nergens voorgeschreven of geadviseerd. Dit is een keuze van de gemeente zelf.

Wij handhaven het bedrag van € 1 per inwoner per jaar voor de begroting 2019-2022.

Voorstel kader post onvoorzien:

We nemen een raming op van € 1 per inwoner voor onvoorziene uitgaven voor de totale begroting.

3.8 Begrotingscirculaire 2018

De provincie houdt toezicht op de begroting van de gemeenten.

De Provincie Noord-Brabant stuurt de gemeenten jaarlijks een zogenaamde begrotingscirculaire voor zowel raad als college met hierin de specifieke aandachtspunten voor beiden. Deze aandachtspunten spelen een belangrijke rol bij de beoordeling door de provincie of de begroting structureel in evenwicht is en of de gemeente in aanmerking komt voor repressief toezicht. Bij het opstellen van de begroting nemen we de aandachtspunten uit de begrotingscirculaire 2018 mee.

3.9 Kengetallen

De paragraaf weerstandsvermogen en risicobeheersing bevat een aantal verplichte financiële kengetallen. Met behulp van deze kengetallen kan op relatief eenvoudige wijze inzicht verkregen worden in de financiële positie. De invulling moet op lokaal niveau gebeuren. In 2016 hebben we in de Kadernota 2017, na overleg met de werkgroep Planning en Control, voor de verschillende kengetallen de volgende streefwaarden bepaald (de zogenaamde Oirschotse norm):

<i>Tabel 6. Oirschotse norm kengetallen</i>					
Nr.	Omschrijving	Goed	Voldoende		Onvoldoende
			Ondergrens	Bovengrens	
1A	Netto schuldquote	< 53%	53%	72%	> 72%
1B	Netto schuldquote corr verstr leningen	< 51%	51%	69%	> 69%
2	Solvabiliteit	> 36%	26%	36%	< 26%
3	Grondexploitatie	< 28%	28%	38%	> 38%
4	Structurele exploitatieruimte	> 1,5%	0,00%	1,50%	< - 0%
5	Belastingcapaciteit	< 80%	80%	110%	> 110%

De conclusie bij de begroting 2018 was dat de score voor de kengetallen voor 2017 t.o.v. de Oirschotse norm voor de nummers 1A en 1B net onvoldoende, voor de nummers 2, 4 en 5 voldoende en voor nummer 3 goed was. We zien geen aanleiding om de Oirschotse norm bij te stellen en stellen dan ook voor deze te handhaven. Natuurlijk blijven we het verloop van de kengetallen de komende jaren monitoren.

Voorstel kader normering kengetallen:

We handhaven de Oirschotse norm voor de kengetallen zoals weergegeven in tabel 5 uit deze paragraaf.

3.10 *Risicoparagraaf*

Bij het opstellen van de begroting 2019 actualiseren we de paragraaf Weerstandsvermogen en risicobeheersing. Hieruit zetten we de risico's die de gemeente loopt af tegen het beschikbare weerstandsvermogen om inzichtelijk te maken of dit voldoende is om de risico's af te dekken.

Als norm voor het benodigde weerstandsvermogen heeft de raad hierbij gekozen voor de ratio 1,4. Dit wordt landelijk gezien als de bovenkant van de norm 'voldoende'. We stellen voor deze norm ook voor de komende begroting te handhaven gebaseerd op het beroep in de afgelopen jaren op het weerstandsvermogen. Op basis van de berekening van het benodigde weerstandsvermogen wordt het saldo van de reserve Weerstandsvermogen en risicobeheersing aangepast.

Voorstel kader norm weerstandsvermogen:

We handhaven de norm van 1,4 voor de berekening van het benodigde weerstandsvermogen.

3.11 *Doorbelasting kosten derden*

De gemeente heeft op basis van haar wettelijke taken verantwoordelijkheden en hieruit voortvloeiende financiële verplichtingen. Als de gemeente op verzoek van derden aanvullend kosten maakt is het algemene uitgangspunt dat deze kosten worden doorberekend. Dit kan zijn in de vorm van een huur of een directe bijdrage.

We willen dit algemeen uitgangspunt als kader vastleggen.

Voorstel kader doorbelasting kosten derden:

Kosten die wij voor derden maken worden doorberekend; in een huur of in een directe bijdrage.

BIJLAGEN

Bijlage 1. Tabel financiële ontwikkelingen Koersdocument

Tabel 7. Inventarisatie financiële ontwikkelingen 2019-2022

Bijlage Koersdocument maart 2018

Nr.			Indicatie structurele kosten				Indicatie incidentele kosten						
			2019	2020	2021	2022	Uitgangspunt is dat hier de reserves voor worden						
A	SALDO BEGROTING 2019-2022												
	Structureel saldo (stand na raad januari 2018)	S	-346.000	-603.000	-716.000	-876.000							
			positief	positief	positief	positief							
CHECK STRUCTUREEL SALDO (INTERN) per 21-2-2018													
Structureel saldo (stand vóór decembercirculaire 2017, zie RIB 23-1-2018) en na vaststelling begroting 5e wijziging 2018/raad 31 januari 2018 Krediet aanpassing installatie raadszaal			-344.045	-600.553	-713.470	-876.070	akkoord, zie ook excelbestand begrotingswijzigingen 20' zie bestand begrotingswijzigingen saldo na raad januari 2018, akkoord met bestand begroting nog te verwerken in CMD in Burap 2018 saldo incl. nog te verwerken in cmd						
Saldo decembercirculaire 2017			2.650	2.650	2.650	2.650							
Structureel saldo (stand januari na decembercirculaire 2017)			-341.395	-597.903	-710.820	-873.420							
Nog niet in (meerjaren)begroting verwerkt:			-5.047	-5.129	-5.188	-5.264							
Aanbestedingsvoordeel LEV (nog niet verwerkt in huidige begroting)			-346.442	-603.032	-716.008	-878.684							
Saldo inclusief nog te verwerken aanbestedingsvoordeel LEV.													
B	INVENTARISATIE FINANCIËLE ONTWIKKELINGEN 2019-2022												
B1	Onvermijdelijk												
1a	Omgevingswet. Indicatie kosten vanuit VNG-monitor	I/S				22.000	475.000	330.000	140.000				
1c	Bijdragen aan verbonden partijen (totaal voor alle verbonden partijen inschatting obv huidige inzicht)	S	200.000	200.000	200.000	200.000							
B2	Verwachte uitgaven op basis van raadsbesluiten												
2a	Bestuurlijke toekomst (zie raadsbesluit 21-11-2017, budget 2019 in Kademota) 0,5 fte	S	38.000	38.000	38.000	38.000							
2b	1,5 fte uitbreiding formatie erfgoedbeleid (nota 30-1-2018 vastgesteld)	S	113.000	113.000	113.000	113.000							
2c	Uitvoeringsprogramma erfgoedbeleid (opstellen plan + inschatting structurele kosten € 75.000)	I/S	75.000	75.000	75.000	75.000	35.000						
2d	Bestuurlijke Toekomst (eventueel uitreden en aangaan samenwerkingsverbanden, frictiekosten)	I					320.000						
2e	Herinrichting Moorland (eenmalige bijdrage € 2.000.000 + afboeking boekwaarde € 306.000)	I/S					2.306.000						
uitgangspunt is dat de investeringen in een kostendekkende huur worden doorberekend (risico)													
2f	Unilocatie de Klep (indicatie structurele kosten obv eerdere zeer globale berekeningen)	S	0	0	0	300.000	100.000						
2g	Vastgoed: gevolgen Osmo, realistische huurberekening, subsidie, voorzieningenkaart, afstoten vastgoed	S											
uitgangspunt is dat het geheel voor de gemeente budgettair neutraal is (risico)													
2h	Impuls Dorphart Middelbeers (investering € 1,1 miljoen excl. riolering) 2019	S	12.000	34.000	34.000	33.000							
2i	Energieneutraal in 2040 (maatregelen aan gemeentelijke gebouwen en groene energie) Investering € 5,5 miljoen. Investering wordt gefaseerd uitgevoerd in 10 jaar. Let op; volledige lasten door gefaseerde uitvoering pas in latere jaren	S	50.000	150.000	200.000	250.000							
2j	besparing door energieneutrale maatregelen. NB Indicatie van woordelijk effect!	S	0	-60.000	-80.000	-100.000							
Inschatting (financiële) ontwikkelingen 2019-2022			488.000	550.000	580.000	931.000	3.236.000	330.000	140.000				0
NB1	In bovenstaande opzet is nog geen rekening gehouden met:												
I	Algemene uitkering (maart/meicirculaire 2018 incl. gevolgen BCF en overheveling decentralisaties)	S	pm	pm	pm	pm							
II	Prijnsindex (oplopende inflatie) + CAO-afspraken anders dan reeds begroot	S	pm	pm	pm	pm							
subtotaal			42.000	-153.000	-236.000	-48.000							
			negatief	positief	positief	positief							
* NB bij 2i en 2j: Door de gefaseerde uitvoering komen de lasten pas in latere jaren in de volle omvang t.l.v. de begroting. Uiteindelijk lopen de lasten op tot netto € 3 ton per jaar. Ten opzichte van de netto last in de tabel voor 2022 nu een verhoging van € 1,5 ton. Voor de beoordeling of de begroting structureel sluitend is door de provincie moeten we de volle lasten in de meerjarenbegroting meenemen. Dit betekent dat deze op termijn nog met netto € 1,5 toenemen waardoor het meerjarenperspectief nadelig wordt						150.000							
Globaal financieel perspectief			42.000	-153.000	-236.000	102.000							
			negatief	positief	positief	negatief							
B3	Majeure toekomstige ontwikkelingen												
3a	Leefbaar houden van wijken en dorpen	I/S				1.000.000							
3b	Versterken identiteit en economische kracht van het centrum**	I/S				3.000.000							
3c	Transitie buitengebied	I/S				2.000.000							
3d	Transitie naar duurzame energie	I/S				1.000.000							
subtotaal B3						7.000.000							
B4	Mogelijke inzet reserves												
4a	Eerste indicatie vrijvallende reserves bij Nota reserves en voorzieningen 2018 (raad mei 2018)	I				-5.700.000							

Leeswijzer bij tabel

- Algemeen: Alle genoemde bedragen zijn globale indicaties op basis van huidige inzichten en inschattingen. De ontwikkelingen bij diverse posten zijn nog niet zover dat we beschikken over onderbouwingen.
- Bij B1; 'Indicatie van de onvermijdelijk kosten als gevolg van ontwikkeling op rijksniveau c.q. samenwerkingen.
- Bij B2; 'Indicatie van de verwachte uitgaven op basis van raadsbesluiten.
- Bij B3; 'Zoals toegeelicht in het Overdrachtsdocument (onderdeel Vooruitblik) signaleert het college een viertal ontwikkelingen waarmee we qua kosten de komende periode rekening moeten houden. De bedragen hiervan zijn nog niet bekend evenals de vraag of het incidentele en/of structurele kosten zijn. Indicatief is de omvang ingeschat.
- Bij B4; In de raadsvergadering van mei 2018 wordt de nota Reserves en voorzieningen behandeld. In bovenstaande tabel zijn bij de onderdelen B1, B2 en B3 forse incidentele posten opgenomen. Het college wil daarom een eerste indicatie van de vrij te vallen reserves geven. Naar verwachting kan bij de Nota reserves en voorzieningen 2018 € 5,7 miljoen aan reserves vrijvallen.
- In bovenstaande opzet is nog geen rekening gehouden met bijkomende kosten van formatie, plaats- en tijdnafhankelijk werken en automatisering.
- In bovenstaande opzet is nog geen rekening gehouden met de gevolgen van de uitvoering van bovengenoemde (grote) projecten voor de liquiditeitspositie van de gemeente.

** Betreft investering in Centrum van Oirschot (3b). De dekking voor de investering in het Dorphart Middelbeers is o.b.v. een concreet inrichtingsplan opgenomen bij punt 2h.

Bijlage 2. Majeure afwijkingen 2018 (toelichting op 2.C1)

Inleiding

Zoals toegelicht bij punt 2.C1 op blz. 6 hebben we in onderstaande tabel de belangrijkste financiële afwijkingen opgenomen op de begroting 2018. Voor zover deze ook doorwerken naar 2019 en volgende jaren hebben we dit ook vermeld. De tabel met de wijzigingen van het financieel perspectief na het Koersdocument van maart 2018 is opgenomen in tabel 2 op blz. 5. In deze tabel zijn de wijzigingen uit onderstaande tabel (tabel 8, Majeure ontwikkelingen 2018) voor 2019 en volgende in totaliteit meegenomen. De uitkomsten van tabel 2 komen dus bovenop het financieel perspectief wat in het Koersdocument is opgenomen.

De posten uit onderstaande tabel (tabel 8) voor het jaar 2018 nemen we mee in de Burap 2018 die u in het najaar van 2018 wordt voorgelegd.

Tabel 8. Majeure ontwikkelingen 2018 (bedragen > € 25.000)

Bijlage 2 bij Kadernota 2019

Nb Positieve bedragen zijn nadelen, negatieve bedragen zijn voordelen

Nr.	Onderwerp/toelichting	I/S	Indicatie bedrag afwijking t.o.v. huidige begroting				
			2018	2019	2020	2021	2022
1	1e Marap ISD 2018	S	252.000	162.000	141.000	80.000	80.000
2	Verwachte gevolgen bestuursakkoord o.b.v. maartcirculaire 2018 algemene uitkering (zie bijlage 4 Kadernota 2019)	S	179.000	-227.000	-330.000	-235.000	-340.000
3	Boekwinst verkoop Groot Bijstervelt	I	-280.000				
4	Verbonden partijen	S	143.000	327.000	331.000	298.000	253.000
5	Te ontvangen subsidieafrekening Idop Spoorдонк	I	-355.000				
6	Bijdrage aan Enck voor integraal onderzoek naar toekomstbestendige exploitatie	I	30.000				
	Idem, voorstel dekking t.l.v. algemene reserve	I	-30.000				
7	Bijdrage Rijkswaterstaat t.b.v. VRI's Erica	I	-35.000				
8	Lagere bezuiniging formatie wethouders ivm 3 full-time wethouders	S	35.000	71.000	73.000	74.000	75.000
9	Meerkosten jeugd o.b.v. afrekening 2017	I	444.000				
Totaal nog te verwerken gevolgen 2018 (meenemen in Burap september 2018)			383.000				
			nadelig				
Totaal aanvullend nog te verwerken gevolgen 2019 e.v. in financieel perspectief (meenemen in Kadernota 2019 en Begroting 2019)				333.000	215.000	217.000	68.000
				nadelig	nadelig	nadelig	nadelig

Toelichting op majeure afwijkingen

1. 1^e Marap ISD 2018

Van de ISD ontvingen we de 1^e Marap 2018. Naast de aanpassing van de ramingen 2018 zijn ook de aanpassingen in de ramingen voor de begroting 2019 e.v. opgenomen. We hebben in beeld gebracht wat dit financieel betekent. De conclusie is dat in totaliteit voor 2018 een nadeel ontstaat van € 252.000 en meerjarig een nadeel dat vanaf 2022 nog € 80.000 bedraagt. De belangrijkste oorzaken van het nadeel voor 2018 zijn:

- De te ontvangen Buig-uitkering wijzigt;
- Vanaf 2018 kunnen we niet meer rekenen op de vangnetuitkering Buig, omdat we die al hebben ontvangen over de jaren 2015 t/m 2017. Het saldo van baten en lasten is voor eigen risico van de gemeente. Nog onduidelijk is of en zo ja wat hiervoor in de plaats komt;
- We hebben de ramingen voor de verwachte uitgaven voor met name Jeugd aangepast naar het niveau wat op basis van de inzichten vóór de afrekening 2017 noodzakelijk is.

- d. Voor de nieuwe taken uit de decentralisaties hebben we (het restant van) de stelposten Wmo en Jeugd ingezet (die we bij de meicirculaire 2017 hiervoor hebben opgevoerd).

2. Gevolgen bestuursakkoord voor algemene uitkering (o.b.v. maartcirculaire 2018)

In bijlage 4 hebben we een toelichting gegeven op de verwachte gevolgen van de maartcirculaire 2018 voor de te ontvangen algemene uitkering. Deze leiden tot de bedragen die we hiervoor in deze tabel hebben opgenomen. Kortheidshalve verwijzen we u naar bijlage 4.

3. Boekwinst verkoop Groot Bijstervelt

Op 23 februari 2018 is de verkoop van Groot Bijstervelt notarieel afgewikkeld. Resultaat hiervan is onder andere dat er een eenmalig voordeel is op de boekwaarde van dit complex. Deze boekwinst komt in 2018 ten gunste van de exploitatie.

4. Verbonden partijen

In de raadsvergadering van 29 mei 2018 wordt u geïnformeerd over de begrotingen van de verbonden partijen. In het Koersdocument dat we in maart 2018 aan u hebben voorgelegd hebben we al aangegeven dat we rekening moeten houden met hogere kosten/hogere gemeentelijke bijdragen. Hiervoor hebben we in de tabel van het financieel perspectief uit het Koersdocument een inschatting gemaakt van € 200.000 (structureel).

Zoals vermeld in de tabel in de financiële paragraaf van het raadsvoorstel van 29 mei 2018 over de ontwerpbegrotingen van de verbonden partijen moeten we rekening houden met fors hogere meerkosten. Deze bedragen (afgerond) voor 2019 € 327.000 tot € 253.000 in 2022. Deze nadelen zijn opgenomen in tabel 2 (Financieel perspectief 2018-2022).

5. Te ontvangen subsidieafrekening Idop Spoordonk

Na enige malen uitstel te hebben gehad i.v.m. vertraging in de realisatie is het project (met uitzondering van de kerk) eind 2017 afgerond. We hebben in februari 2018 de eindverantwoording ingediend bij de provincie inclusief de controleverklaring van de accountant en hebben eind april 2018 bericht ontvangen dat deze is goedgekeurd. Op basis van de eindverantwoording ontvangen we € 355.000 subsidie. Deze komt in 2018 ten gunste van de exploitatie.

6. Bijdrage onderzoek toekomstbestendige exploitatie de Enk

In de raadsinformatiebrief van 25 januari 2018 hebben we u geïnformeerd over de stand van zaken m.b.t. de gesprekken die de gemeente voert met de Enck om te komen tot een toekomstbestendige exploitatie. Hierbij hebben we aangegeven dat het college:

- heeft besloten een bijdrage van € 30.000 te geven voor het noodzakelijke integrale onderzoek hiervoor
- deze kosten te dekken uit de algemene reserve
- het budget en de dekking mee te nemen in de Burap 2018.

7. Te ontvangen bijdrage Rijkswaterstaat t.b.v. VRI's Erica

In 2013/2014 hebben we de Erica gereconstrueerd. Met Rijkswaterstaat (RWS) hebben we toen afspraken gemaakt over de nieuwe Verkeersregelinstallatie's (VRI's). Onderdeel van de overeenkomst met RWS was dat na afronding van het project aan de gemeente een bedrag van € 35.010 wordt betaald. Dit bedrag ontvangen we in 2018.

8. Lagere bezuiniging formatie wethouders

Zoals bekend hebben we in de meerjarenbegroting rekening gehouden met een structurele bezuiniging op de formatie van de wethouders van 1 fte op een totale huidige formatie van 3,25 fte, ingevuld door 4 wethouders. Op 15 mei 2018 is het nieuwe college geïnstalleerd. Het nieuwe college bestaat uit 3 fulltime wethouders. Dit betekent dat de bezuiniging slechts gedeeltelijk wordt ingevuld (0,25 fte) wat voor 2018 een extra last van € 35.000 betekent en voor de meerjarenbegroting van ruim € 70.000.

9. Meerkosten jeugd o.b.v. afrekening 2017

Bij punt 1 onder majeure afwijkingen 2018 (1^e Marap ISD 2018) hebben we toegelicht dat we de ramingen voor het onderdeel Jeugd hebben aangepast naar het verwachte niveau voor 2018 e.v. op basis van de inzichten vóór de afrekening 2017. In de raadsinformatiebrief van 29 mei 2018 hebben we u over de afrekening 2017 geïnformeerd. Omdat we de meerkosten niet automatisch willen bijramen komen we met een plan van aanpak hoe we dit structureel kunnen opvangen binnen de totale begroting van het sociale domein. Omdat het niet reëel is te denken dat dit al in 2018 lukt nemen we de meerkosten uit de afrekening (netto € 444.000) incidenteel voor 2018 op.

Bijlage 3 Toelichting investeringen 2019-2023 (toelichting op 2.C2)

Inleiding

Zoals toegelicht bij punt 2.C2 op blz. 7 voegen we bij de Kadernota 2019 een overzicht tot van de verwachte investeringen 2019-2023. Hierbij is afgesproken dat we voor de investeringen 2019 een nadere toelichting geven om u in staat te stellen bij de Kadernota 2019 een integrale afweging te maken en bij de begrotingsbehandeling op 30 oktober 2018 de kredieten voor de investeringen 2019 beschikbaar te stellen. In onderstaande tabel hebben we de update van het investeringsplan uit de begroting 2018 opgenomen. Volledigheidshalve willen we hierbij vermelden dat het overzicht nog kan wijzigen. Een voorbeeld hiervan is dat de onderhoudsfondsen nog moeten worden geactualiseerd. Hier kunnen nog vervangingsinvesteringen uit volgen. Het is gebruikelijk dat de actualisatie van de onderhoudsfondsen bij het opstellen van de begroting gebeurt. In de verdere uitwerking van de conceptbegroting 2019 nemen we dit mee.

Tabel 9. Activiteitenplan 2018 - 2023, onderdeel investeringen

Bijlage 3 bij Kadernota 2019

Productnr.	Progr.	Volgnr.	Omschrijving	Soort	Jaar	Kredietbedrag	Afschr. termijn
Progr. 1							
65200040	1	1	Dakbedekking sporthal de Kemmer	V	2018	223.210	20
65200060	1	2	Dakbedekking MFC de Klep	V	2018	63.561	20
65200080	1	3	Vervanging toplaag (mat) 2e kunstgrasveld hockey	V	2018	148.104	15
65200040	1	4	Vervanging toplaag tennisbanen de Kemmer	V	2019	93.000	10
65200080	1	5	Vervanging toplaag (mat) 1e kunstgrasveld hockey	V	2018	148.104	15
65200100	1	6	Vervanging toplaag kunstgrasveld voetbal Beerse Boys	V	2019	195.000	10
Progr. 4							
62100010	4	7	Leefbaarheid Hart van Middelbeers AF; geen subsidie netto-investering voor gemeente	N	2019	1.415.000 0	40
62100010	4	8	Verbindingsweg Kempenweg-Eindhovenendijk AF; 50% subsidie netto-investering voor gemeente	N	2019	3.500.000 -1.750.000	40
62100010	4	9	Reconstructie Bestseweg AF; 50% subsidie netto-investering voor gemeente	N	2020	1.200.000 -600.000	40
62100010	4	10	Fietsstructuur: ontbrekende schakel Moorland en ged. Ehv-dijk binnen kom AF; 50% subsidie netto-investering voor gemeente	N	2020	600.000 -300.000	40
62100010	4	11	Bijdrage reconstructie N395 AF; subsidie € 350.000 netto-investering voor gemeente	N	2020	1.400.000 -350.000	40
62100010	4	12	Fietsstructuur: opwaarderen fietspad Eindhovenendijk AF; 50% subsidie netto-investering voor gemeente	N	2021	1.100.000 -550.000	40
INVESTERINGEN REHABILITATIES WEGEN							
62100010	4	13	Straten	V	2019	404.000	40
62100010	4	14	Pallande	V	2019	315.000	40
62100010	4	15	Rehabilitaties 2019	V	2019	463.200	40
62100010	4	16	Rehabilitaties 2020	V	2020	892.500	40
62100010	4	17	Rehabilitaties 2021	V	2021	888.650	40
62100010	4	18	Rehabilitaties 2022	V	2022	940.000	40
62100010	4	19	Rehabilitaties 2023	V	2023	837.500	40
INVESTERINGEN GROENRENOVATIES							
65700260	4	20	Renovaties in 2019	V	2019	60.000	10
65700260	4	21	Renovaties in 2020	V	2020	60.000	10
65700260	4	22	Renovaties in 2021	V	2021	60.000	10
65700260	4	23	Renovaties in 2022	V	2022	60.000	10
65700260	4	24	Renovaties in 2023	V	2023	60.000	10

Productnr.	Progr.	Volgnr.	Omschrijving	Soort	Jaar	Kredietbedrag	Afschr. termijn
60401036	4	25	ONDERDEEL TRAKTIE GEMEENTEWERKEN				
			Diverse voertuigen gemwerken nader in te vullen besluit MT 210716	V	2018	47.000	6
60401036	4	26	Diverse voertuigen gemwerken nader in te vullen besluit MT 210716	V	2018	10.800	8
			ONDERDEEL RIOLERING				
67200010	4	27	Groot-onderhoud vrijverval riolering	V	2019	895.000	60
67200010	4	28	Groot-onderhoud vrijverval riolering	V	2020	895.000	60
67200010	4	29	Groot-onderhoud vrijverval riolering	V	2021	895.000	60
67200010	4	30	Groot-onderhoud vrijverval riolering	V	2022	895.000	60
67200010	4	31	Groot-onderhoud vrijverval riolering	V	2023	895.000	60
67200020	4	32	Mechanische vervanging riolering	V	2019	250.223	40
67200020	4	33	Mechanische vervanging riolering	V	2020	306.701	40
67200020	4	34	Mechanische vervanging riolering	V	2021	418.214	40
67200020	4	35	Mechanische vervanging riolering	V	2022	200.212	40
67200020	4	36	Mechanische vervanging riolering	V	2023	237.193	40
67200020	4	37	Afkoppelen/hydraulische knelpunten riolering	V	2019	250.000	40
67200020	4	38	Afkoppelen/hydraulische knelpunten riolering	V	2020	100.000	40
67200020	4	39	Afkoppelen/hydraulische knelpunten riolering	V	2021	100.000	40
67200020	4	40	Afkoppelen/hydraulische knelpunten riolering	V	2022	100.000	40
67200020	4	41	Afkoppelen/hydraulische knelpunten riolering	V	2023	100.000	40
	Prog. 5		INVESTERINGEN AUTOMATISERING				
60400110	5	42	Vervanging financieel pakket	V	2018	49.500	4

Toelichting op voorgenomen investeringen 2019 uit bovenstaande tabel

Nrs 4 en 6. Vervangingsinvesteringen sportaccommodaties en –velden 2019

4. Vervanging toplaat tennisbanen de Kemmer /

6. Vervanging toplaat kunstgrasveld Beerse Boys

Zoals toegelicht in de inleiding van deze bijlage bezien we jaarlijks bij de actualisatie welke vervangingsinvesteringen voor sportaccommodaties- en velden voor de komende jaren op het investeringsplan moeten worden opgenomen. Omdat deze actualisatie wordt uitgevoerd bij het opstellen van de begroting (en op dit moment de informatie dus nog niet beschikbaar is) volstaan we hier met de vermelding van de twee betreffende vervangingsinvestering vanuit de vorige begroting. Na afronding van de onderhoudsplanningen passen we het overzicht op dit onderdeel aan (en nemen we dit mee bij het opstellen van de begroting 2019).

Nrs. 7 en 8. Investeringsprojecten Bereikbaarheid Oirschot 2019

7. Leefbaarheid Hart van Middelbeers

De Initiatiefgroep Dorpshart Middelbeers (IDM) heeft in 2017 samen met de inwoners van Middelbeers een ambitiedocument voor het dorpschart voorgelegd aan uw raad. Het document is omarmd door uw raad waarna IDM in samenwerking met de gemeente een inrichtingsplan voor het dorpschart heeft opgesteld. Tijdens de presentie door IDM van het inrichtingsplan bleek tijdens de zeer goed bezochte informatiebijeenkomst dat het plan op een groot draagvlak kan rekenen binnen de gemeenschap. Om het plan te kunnen realiseren dient er nog een krediet ter hoogte van € 1.415.000,- (€ 1.500.000 - € 85.000 voorbereidingskrediet beschikbaar gesteld in raad 31 januari 2017) beschikbaar gesteld te worden (Dit is exclusief de middelen voor rioleringswerken en klimaatadaptie).

8. Verbindingsweg Kempweg-Eindhovensedijk

Rond de zomer 2018 zal de raad gevraagd worden om op basis van een voorlopig ontwerp een besluit te nemen over het al dan niet overgaan tot het realiseren van deze verbindingsweg en om het daarvoor benodigde krediet beschikbaar te stellen. Naar verwachting kan dan ergens in de tweede helft van 2019 gestart worden met de daadwerkelijke

realisatie, een en ander is afhankelijk van de nog te doorlopen ruimtelijke procedures. De verbindingsweg is opgenomen in de regionale bereikbaarheidsagenda. Hiermee komt het project in beginsel in aanmerking voor co-financiering. Op basis van de huidige gegevens bedragen de kosten circa € 3.500.000.

Nrs. 13 t/m 15. Investerings rehabilitaties wegen 2019

13/14/15. Straten, Pallande en overige rehabilitaties 2019

Op basis van de meerjarenplanning rehabilitaties wegen hebben we in de begroting 2018 aangegeven welke wegen de komende jaren gerehabiliteerd worden op basis van een voorlopige planning. Dit jaar starten we met de actualisatie van de beleidsplannen die aan de raad zullen worden voorgelegd voor besluitvorming. Daarna zal duidelijk zijn op welke wijze, op welke termijn en in welke volgorde de verschillende wegen gerehabiliteerd worden.

Het volume aan te rehabiliteren wegen zal steeds afhankelijk zijn van de inspecties die iedere 2 jaar wordt uitgevoerd over alle verharde wegen in de gemeente (volgens CROW publ. 146).

Vanwege de nieuw op te stellen planning hebben we nu voor 2019 geen detailoverzicht toegevoegd, maar hebben we de bedragen per jaar aangehouden uit de begroting 2018. Uitzondering hierop voor 2019 zijn de wegen Straten en Pallande die, omdat deze van zeer slechte kwaliteit zijn, worden meegenomen in het project Ruimte voor wegen wat op dit moment loopt met bewoners en Mooi Straten. Uitgangspunt bij het opstellen van de nieuwe meerjarenplanning is dat de rehabilitaties worden uitgevoerd binnen de budgetten die in de begroting 2018 en de meerjarenbegroting 2019-2021 zijn opgenomen (voor 2019 totaal € 1.182.200).

Nrs. 20. Investerings groenrenovaties 2019

20. Renovaties groen 2019

Voor de groenrenovaties 2019 geldt hetzelfde als voor de rehabilitaties wegen 2019; hiervoor wordt in 2018 een inventarisatie en planning opgesteld welke beplantingsvakken gerenoveerd worden binnen het beschikbare budget. Uitgangspunt bij het opstellen van de nieuwe meerjarenplanning is dat de renovaties worden uitgevoerd binnen de budgetten die in de begroting 2018 en de meerjarenbegroting 2019-2021 zijn opgenomen (€ 60.000 per jaar).

Nrs. 27-32-37. Investerings onderdeel riolering

27-32-37. Groot onderhoud vrijverval riolering – Mechanische vervanging riolering – Afkoppelen/hydraulische knelpunten riolering.

De investeringen voor de riolering zijn gebaseerd op het vastgestelde Verbreed Gemeentelijk Riolerings Plan (VGRP) 2015-2019 wat is vastgesteld door uw raad op 23 juni 2015.

Voor 2019 staan hiervoor gepland:

- Groot onderhoud: Gasthuisstraat, Nieuwstraat € 895.000
- Mechanische vervanging riolering: gemaal Beerschen bak en drukriolering € 250.223
- Afkoppelen/hydraulische knelpunten riolering: Dorpshart Middelbeers en Kanaalstraat € 250.000

Bijlage 4. Gevolgen maartcirculaire 2018 algemene uitkering (toelichting op 3.1)

Inleiding

In de raadsinformatiebrief van 23 januari 2018 hebben we u geïnformeerd over de gevolgen van de decembercirculaire 2017. Hierin hebben we o.a. gemeld dat de gevolgen van het regeer- en startakkoord hierin nog niet verwerkt zijn en dat de minister de mogelijkheid open houdt om, met het oog op de gemeenteraadsverkiezingen in maart 2018, er in het voorjaar nog een extra circulaire wordt uitgebracht. Op 14 februari jongstleden hebben het kabinet en de voorzitters van de Vereniging van Nederlandse Gemeenten, het Interprovinciaal Overleg en de Unie van Waterschappen de bestuurlijke afspraken voor de komende kabinetsperiode ondertekend. In de maartcirculaire 2018 zijn de financiële gevolgen van het Regeerakkoord en de programmastart van het interbestuurlijk programma (IBP) verwerkt. Met het IBP hebben het Rijk, gemeenten, provincies en waterschappen een akkoord gesloten om samen een aantal grote maatschappelijke opgaven aan te pakken. Deze afspraken vormen de start van het gezamenlijke interbestuurlijk programma. Het belangrijkste doel is een optimale samenwerking tussen de overheden zodat er rond belangrijke maatschappelijke opgaven een meer gezamenlijke en effectieve aanpak tot stand komt. De verwachting was dat de gemeenten door het regeer- en startakkoord een hogere algemene uitkering gaan ontvangen.

Gevolgen voor Oirschot

Aan de hand van de wijzigingen in het Gemeentefonds t.o.v. de vorige circulaire hebben we globaal in beeld gebracht wat de gevolgen van het IBP voor Oirschot zijn. Bij volgende circulaires volgt pas uitsluitel over hoe een en ander met de gemeenten verrekend gaat worden (de maartcirculaire is geen bijstelmoment voor de algemene uitkering; dit gebeurt bij de meicirculaire 2018). Dit betekent dat we op dit moment volstaan met op hoofdlijnen aan te geven wat de structurele gevolgen zijn van het IBP en wat dit betekent voor het financieel perspectief.

In onderstaande tabel hebben we de gevolgen van het IBP voor Oirschot in beeld gebracht.

Zoals hieruit blijkt betekent het structureel gezien een hogere algemene uitkering van circa € 3 ton en voor 2018 een incidenteel nadeel van € 179.000.

2018	2019	2020	2021	2022
179.000	-227.000	-330.000	-235.000	-340.000
nadelig	voordelig	voordelig	voordelig	voordelig

Voor het onderdeel Algemene uitkering zijn dit de bedragen waarmee we, in afwachting van de meicirculaire 2018, het financieel perspectief in de Kadernota 2019 wijzigen. Deze bedragen hebben we meegenomen in bijlage 2 (majeure afwijkingen 2018 e.v.)